

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

2 NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvidni nedelj in
praznikov).
ZA \$6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 302. — Štev. 302.

NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 30, 1939—SOBOTA, 30. DECEMBRA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

JUGOSLOV. TRGOVINA Z ANGLIJO

Anglija bo kupovala vse odvišno blago

LONDON, Anglija, 30. dec. — Anglija je sklenila tri važne trgovske pogodbe z Jugoslavijo, Turčijo in Špansko—pogodbe, po katerih ni samo zavzemnik zagotovljen potrebni vojni material, temveč bo prodaja istega blaga Nemčiji zelo zmanjšana.

MNOGO RUDE ZA ANGLIJO IN FRANCIJO

Po tej pogodbi bo Turčija izvažala v Anglijo in Francijo ves svoj kromij, Jugoslavija bo povečala svoj izvoz bakra in drugih kovin v Anglijo in Francijo, Španska pa bo prvič po državljanski vojni pričela voziti v Anglijo in Francijo železno rudo, živo srebro in druge kovine.

Pogodba s Turčijo je že popolna, pogodbi z Jugoslavijo in Špansko pa je treba še sestaviti.

POSEBNI POMEN POGODB

Zelo važno pri teh pogodbah je, da jih ni sklenilo trgovsko ministrstvo, temveč ministrstvo za "gospodarsko vojno". Pogodbe niso v pravem pomenu besede trgovske, temveč so sporazumi, ki imajo dvojni cilj: zalagati zaveznike z vsemi vojaškimi potrebščinami, da jih ne more dobiti Nemčija.

ZANIMIVE DOLOČBE POGODB

Ta cilj je dovedel do nekaterih zelo zanimivih in nenavadnih določb v pogodbah. N. pr.: Da določbe zavezniki od Turčije kromij, ki je zelo važna kovina za izdelovanje municije, so se zavezniški zavezali, da bodo od Turčije kupili ves preostanek letine smoke in grozdja. Da določbe od Jugoslavije baker, bodo od nje zavezniški kupili vse slive, ki so namenjene za izvoz. Zaveznikom je dobrodošel živčev vsake vrste, toda najmanj potrebne so jim smukve, slive in grozdje.

POGODBA Z JUGOSLAVIJO ZELO VAŽNA

Pogodba z Jugoslavijo je razvojljala položaj, ki je bil po mnenju zaveznikov neznošen. V mnogih jugoslovanskih bakrenih rudnikih je naložen angleški in francoski kapital, toda že od pričetka sedanje vojne je Jugoslavija vsled pogodbe mnogo bakra iz teh rudnikov izvažala v Nemčijo. Zavezniški so sedaj dosegli, da boste sedaj Anglija in Francija iz teh rudnikov dobivali ves bakreno rudo, v zameno za to pa ste se zavezali, da boste v vsakem oziru pospeševali jugoslovanski izvoz.

VELIKA TAJNOST GLEDE POGODB

Uradni krogi države te pogodbe v veliki tajnosti, jasno pa kažejo, kako zavezniški svoje trgovske pogodbe vporabljajo za neinkovito vojno orožje. Zavezniški namreč porabljajo vso svojo finančno težo proti Nemčiji. Ko so s svojim vojnimi brodovjem uničili nemško prekmorsko trgovino, hočejo sedaj Nemčijo pregnati tudi s kontinentalnih trgov.

POGAJANJA S SKANDINAVCI

V soglasju s to politiko je Anglija že tudi sklenila pogodbo s Švedsko in se sedaj pogaja za trgovsko pogodbo z Norveško, Dansko, Belgijo, Švico in Islandijo. Anglija bo od Švedske dobila velike množine železne rude, Švedska pa bo od Anglije kupovala tekstilne izdelke, katere je prej večinoma dobivala od Nemčije. Anglija je pa s svojimi bojnimi ladjami zablokirala Nemčijo, tako da na Švedsko ne more prihajati nemško blago. Po določbah pogodbe z Anglijo, Švedka ne sme od Anglije kupljenega blaga prodajati kakim drugim državi; pri tem pa je izvzeta Finska.

GOREČI NEMŠKI PARNIK "WATUSS"

Nemški trgovski parnik "Watuss" v plamenih na širokem morju. Posadka ga je rajše zažgala in potopila, kot pa bi prišel Angležem v roke.

Za reveže Cuyahoga okraju bo preskrbljeno

Cuyahoga okraj v Ohio bo s pomočjo posebnega davka dobil nad pet milijonov dolarjev.

CLEVELAND, O., 29. dec. — Tukajšnji nezaposleni so se nekoliko oddahnili, kajti v reliefni blagajni se bo nabralo precej denarja, s katerim bodo pokrite že vsaj najnujnejše potrebe.

V Cuyahoga okraju se je vršilo posebno glasovanje glede naložitve novega davka, ki je izpalo v prilog nezaposlenim. Za davek je bilo oddanih 63.724 glasov, proti pa 27.723. Posebni davek bo prinesel \$5,360,000. Ta uspeh sicer ni

popoln, toda župan Burton je zadovoljen z njim.

Iz Athens okraja poročajo, da se tamkajšnjim nezaposlenim majnerjem zelo slabo godi. Za današnjim dnem poide ves denar, ki je bil namenjen za vzdrževanje 6253 nezaposlenih.

Zastopniki majnerjev so sklenili prositi predsednika, naj pošlje v okraj vojaške kuhinje, če okrajna in mestna oblast ne bo pomagala.

Onstran morja ...

Rusko krzno za Združene države

MOSKVA, Rusija, 28. dec. — Na mednarodnem trgu v Leningradu so ameriški kupci nakupili za trideset milijonov dolarjev krzna. Lani so ga nakupili samo za petnajst milijonov dolarjev.

Ameriški kupci so si nabavili vse krzno, ki bi ga, če bi vojne ne bilo, kupili Anglija in Nemčija.

Nezaposlenost v Evropi

ZENEVA, Švica, 29. dec. — Delavski urad poroča, da je v Angliji v primeri s prejšnjim mesecem naraslo število nezaposlenih za 200,000, v Franciji za 14,000 in v Belgiji za 45,000. Na Danskem je 21. odstotkov strokovno izvežbanih delavcev brez dela.

Nezaposlenost v Angliji

ZENEVA, Švica, 28. dec. — Tekom prvih mesecev vojne je izgubilo tako v vojskujočih se kot tudi nevtralnih državah več stotisoč delavcev delo. To je razvidno iz poročila Mednarodnega delavskega urada. Dasi obratujejo municijske in druge tovarne s polno paro in je bilo skoro vse, kar je zmoglo nositi orožje, poslano

Zaradi praznika "Novoletnega dne" ne izide list v ponedeljek. Prihodnja številka bo v torek, dne 2. januarja, 1940.

Uprava.

na fronte, je še vedno dosti delavcev na cesti, brez dela in brez zaslužka.

V Združenih državah in Kanadi se je število nezaposlenih nekoliko zmanjšalo.

100,000 mrtvih vsled potresa

ANKARA, Turčija, 30. dec. — Po najnižji cenniti je, potres v Anatoliji zahteval najmanj 30,000 človeških žrtev; United Press pa celo trdi, da je mrtvih nad 100,000. Pokrajina, ki meri 60,000 kvadratnih milj in ki jo je razdejala potres, je podobna velikanski bolnišnici in strašnemu pokopališču.

Prebivalstvo je skrajno zbegano in to tembolj, ker vlada hud mraz in ljudje nimajo kaj jesti.

Potresni observatorij v Istanbulu pa za prihodnjih 10 dni svari še pred nadaljnjimi potresi, kajti opazovalnica je dognala, da so se plasti premikale, kar je povzročilo potres, v globočini 60 milj in da bo vzelo še dolgo časa, predno se bodo plasti vlegle.

Ker so bili ljudje večinoma zasačeni v spanju, ne more niko podati prave slike o strašni katastrofi. Železniške tračnice so zvite, mostovi porušeni, brzojavne in telefonske žice zaradi snega so potrgane, ceste so zasnežene, vsled česar so rešilna dela zelo ovirana.

V 15 večjih mestih in nad 90 vaseh leži pod razvalinami še na tisoče mrtvih in ranjenih, pa niko ne more do njih. Oni, ki so zbežali na polja, mnogo trpe vsled hudega mraza in pomanjkanja živeža. Oblasti se boje, da se bodo razpasle razne kužne bolezni.

OBISK V BELO HIŠO ZOPET DOVOLJEN

Obiskovalci v Washingtonu niso prihajajo iz Bele hiše, ki je bila od pričetka evropske vojne obiskovalcem zaprta, sedaj pa je zopet odprta.

F. D. Roosevelt ne bo kandidiral

"Predsednik je že storil svoj sklep," — pravi senator Burke. Garner bi mu bil vreden naslednik, — trdi demokratski senator iz Nebraske.

WASHINGTON, D. C., 28. dec. — Senator Burke iz Nebraske je rekel večeraj, da Franklin D. Roosevelt leta 1940 pod nobenim pogojem ne bo kandidiral za tretji predsedniški termin. V isti sapi je dostavil, da bi bil podpredsednik Garner, če bi mu bila poverjena služba najvišjega uradnika v deželi, najbolj usposobljen izvajati Rooseveltov program nadaljna štiri leta.

Po mnenju senatorja Burkea, ki je demokrat, pa je navzlic temu večkrat nasprotoval administraciji, je predsednik že napravil svoj sklep ter ga bo ob primernem času objavil.

Roosevelt je prepričan, da nikdar ni bilo, da ni in da nikdar ne bo res, da bi morala ena in ista oseba v demokraciji s 130,000,000 prebivalcev vršiti več kot osem let službo najvišjega uradnika.

Roosevelt se bo moral poslužiti vse svoje slovitve nizozemske odpornosti, da se bo uspešno ustavljal vsem, ki ga silijo, naj vtrjetje kandidira. Bolj zmerni demokrati se bodo zadovoljili stem, da bo predsednik določil demokratičnega kandidata, kateri bo uspešno izvajal njegov program.

Glede Garnerja je rekel, da ima po državah srednjega Zapada dosti pristašev.

GOSPODARSTVENIK SVARI REPUBLIKAN-CE GLEDE TARIFE

PHILADELPHIA, Pa., 28. dec. — Jacob Viner, predsednik Ameriške ekonomske družbe, je izjavil tukaj: — Tekom republikanske administracije so bili postavljeni tarifni plovci, ki so črna stran v zgodovini republikanske stranke. Republikanci naj bodo veseli in zadovoljni, če skuša državni tajnik Hull te plovce podreti. Medsebojne trgovske pogodbe, ki jih je sklenil Hull, morajo ostati, ker predstavljajo velik uspeh demokratske administracije. Če jim bodo republikanci tekom prihodnje predsedniške kampanje nasprotovali, (bodo s tem dokazali, da se niso izza leta 1920 ničesar naučili.

Jacob Viner predava ekonomijo na čikaški univerzi ter velja za enega najbolj sposobnih ameriških strokovnjakov v gospodarskih zadevah.

Unija godbenikov protestira

Igralci naj bi ne smeli na odru imenovati Lewisa imena in CIO. — Med hollywoodskimi umetniki je baje dosti komunistov.

CHICAGO, Ill., 29. dec. — James C. Petrillo, predsednik tukajšnje lokalne unije "Federation of Musicians", je poslal upravam nekaterih gledališč ultimatum: člani njegove unije bodo zastavkali, če bodo igralci na odru imenovali Lewisovo ime in CIO. CIO in Lewisovo ime sta imenovana v predstavah "Scandals" in pa "Hellzapoppin". Petrillo "kontrolira" vse godbenike, ki igrajo v tukajšnjih gledališčih, ter je kot uradnik AFL velik nasprotnik Lewisa in njegove organizacije.

Sam ne vem, kaj je s temi gledališči, — je dejal Petrillo, — ali res ne morejo spraviti na oder nobene predstave, v kateri bi Lewis ne bil imenovan?

S. Gerson, ravnatelj "Grand Opera House", je zasmehljivo odvrnil: — Dobro. Meni je vseeno. Bom pa naročil igralcem, naj imenujejo Petrillo namesto Lewisa.

"Komunisti" na Zapadu

WASHINGTON, D. C., 28. dec. — Diesov odbor, ki preiskuje neameriške delavnosti, je sestavil poročilo o delovanju komunistične stranke med filmskimi igralci v Hollywoodu. Med igralci jih je najmanj dvajset, ki so člani komunistične stranke, dosti je pa tudi nečlanov, ki komunistično gibanje z denarjem podpirajo.

S pomočjo neke "nevtralne" organizacije so se komunisti priborili važna mesta v državnih vladah Californije in v Washingtonu.

Vsplošnem je komunizem dosti bolj razvit na Zapadu kot pa na Vzhodu. Največja opora komunistov so mornarji in pristaniški delavci ob pacifični obali.

Ali je Sovjetska Rusija napadalka? ...

MADISON, Wis., 28. dec. — Joseph P. Lash, predsednik

Ameriške dijaške unije, je rekel, da se bo v organizaciji razvila ostra debata, če naj bo Rusija označena kot napadalka ali ne.

Po mnenju kongresnika Diesa je, dijaška unija "kotične komunizma". Lash je pred odborom priznal, da je v uniji sicer nekaj komunistov, da pa s tem še nikakor ni rečeno, da bi bila komunistična.

Na naših konvencijah, — je rekel, — so vedno precej vroče debate. Če javno obsojno nastop Rusije, bomo sami sebi udarili po zobeh. S tem bi preklicali vse, kar smo prej rekli o Rusiji.

Njegovega mnenja so tudi drugi delegati z Osrednjega Zapada, dočim nekateri priporočajo izgon komunističnih članov.

Konvencija se bo vršila na kampusu Wisconsinke univerze. Glavni govornik bo Earl Browder, tajnik komunistične stranke v Združenih državah.

To in ono...

Clark bo podpiral Wheelerja

WASHINGTON, D. C., 28. dec. — Demokratski senator Clark iz Idaho bo agitiral na demokratski narodni konvenciji prihodnje leto, naj bo senator Wheeler, demokrat iz Montone, nominiran za predsedniškega kandidata.

Lažnjivci nočejo diplomatov

BURLINGTON, Wis., 28. dec. — Ottis C. Hulett, predsednik tukajšnjega kluba lažnjivcev, je rekel, da se bo na avoletni večer vršila tekma lažnjivcev. Tisti, ki se bo znal najbolj zlagati, bo dobil prvo nagrado.

Hulett je izrecno poudaril, da k tekmam ne bodo pripuščeni evropski diplomati.

“GLAS NARODA”
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakse, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto vreja list na Ameriko	Za New York na celo leto ..	\$7.00
in Kanada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inosestrvo na celo leto ..	\$7.00
Za štiri leta	Za pol leta	\$6.50

Subscription Yearly \$6.—

“GLAS NARODA” IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

“GLAS NARODA”, 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 6-1243

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

AMERIKA IN VATIKAN

Mussolini je nekoč izjavil, da sedaj na svetu ni več meja, pač pa samo strategične pozicije.

Ce je to res, tudi ni več nobene narodne vnanje politike, pač so pa samo moralne postojanke. Visoka diplomacija se sedaj dosti bolj bavi s temeljnimi načeli kulture in civilizacije kot pa z “narodnimi interesi.” “narodnimi pravicami” in “narodno častjo.”

Franklin D. Roosevelt se je zavedel tega dejstva dosti prej predno je začelo javno mnenje spoznavati in razumevati bistvo svetovne krize. Baš zato so vsi njegovi govori in potoze, tikajoče se vnanje politike vzbujale sumničenje in nesporazume. Moč Rooseveltovega stališča je pa postala jasna, ko je ustanovil z Vatikanom diplomatske odnose in imenoval za poslanika Myrona C. Taylorja.

Anglija se zelo zanima, kakšnega mnenja je ameriško javno mnenje z izrom na sedanjo evropsko krizo. Že sprvega početka je bilo jasno, da počiva moralna inicijativa anglosaškega sveta v ameriških rokah.

Nedavno je bilo ustanovljeno avstralsko poslaništvo v Washingtonu, poleti sta pa angleški kralj in kraljica osebno obiskala predsednika Roosevelt.

To je dokaz, da Angleži pripisujejo v gotovem pogledu ameriškega predsednika skoro isto važnost, kakor angleški kroni.

Novi odnosi med Mr. Rooseveltom in papežem Pijem XII. so v moralnem pogledu istotako velikega pomena kot je bila pred tisoč leti zveza med papeštvom in Karlom Velikim.

Novo vredo morale, nov, svež narod je na razpolago največji moralni sili v Evropi. Poteza, ki bi utegnila leta 1928 povzročiti v Ameriki državljansko vojno, se zdaj danes uvenja sama po sebi.

Pa to še ni vse. Mr. Rooseveltu, ki ni katoličan, je uspelo združiti moralne energije protestantizma in Židovstva v obrambi miru in civilizacije.

Zveza med Rooseveltom in Vatikanom bo zadala usoden udarec Coughlinu in njegovemu političnemu šarlatanstvu. Coughlin je skušal posredno prepričati ameriško javnost, da je Mr. Roosevelt v nekakšni zvezi z komunisti. Neverjetno je in nemogoče, da bi bil Mr. Roosevelt istočasno prijatelj Moskve in moralni zaveznik papeža.

Važno je opozoriti na dejstvo, da katoliška cerkev ne oboja komunizma zaradi komunizma samega. Katoliška cerkev nasprotuje komunizmu zaradi njegove brezbožniške borbenosti in zaradi njegovega ozarilovanja družinskega življenja. Vatikan je nepristransko presodil doktrine Karla Marxa in drugih filozofov. S stališča katoliške doktrine je nacijska teorija o plemenu dosti večja moralna pogreška kot so na primer komunistični nazori o lastninstvu in socialni organizaciji.

Dosti učenih katoličanov bi sledilo mednarodnosti komunizma, če bi jim njihova lastna cerkev ne nudila dosti širše in bogatejše oblike občestva kot ga jim nudi Moskva.

Ako prav premislimo, je svetovna kriza le deloma posledica vojaške, oziroma gospodarske vojne. Bitke in blokade so le vidna znamenja konflikta med moralnimi načeli.

Sodelovanje med Washingtonom in Vatikanom je najmočnejša moralna postojanka, ki jo je v sedanji krizi zavzel kakšen velik narod.

Angleška bojna ladja torpedirana

Nemška admiraliteta je naznanila, da je podmornica torpedirala eno od največjih angleških bojnih ladij. Angleška admiraliteta pa zanika poročilo. Pravi, da je bila ladja nekoliko poškodovana, pač pa da se ni potopila.

Sneg na Jugozapadu in v New Yorku
OKLAHOMA CITY, Okla., 28. dec. — Po nekaterih jugozapadnih državah je padlo te dni do štirinajst inčev snega. Farmerji so s tem zelo zadovoljni, ker se bo zimska pšenica dobro obnesla.

Sneg je tudi danes zapadel v mestu New Yorku in okolici. Začel je naletavati malo po polnoči in še pada. To je prvi snežni zamet te zime.

Starostna Pokojnina

TUDI 125,000 ŽEN IN 20,000 VDOV BO DRUGO LETO DOBIVALO PODPORO

(To je 4. in zadnji članek o Starostni pokojnini, ki pride po postavi v veljavo 1. januarja, 1940.)

ZENSKÉ IN OTROCI
Konec leta 1940 bo poleg 485.000 vpokojenih delavcev na penziji-kem seznanj: tudi 125.000 žen in 20.000 vdov, starih nad 65 let; 78.000 mlajših vdov z odvisnimi otroci; 194.000 odvisnih otrok in 10.000 odvisnih starišev.

Pokojnine bodo dobivali:

1. Za pokojnino usposobljeni delavci, ki prenehajo delati po 65. letu.
2. Vpokojene žene in odvisni otroci takih vpokojencev bodo dobivali mesečno penzijo.
3. Vdove in odvisni otroci ali ostareli stariši delavcev, ki jih dohiti smrt.
4. Ako delavec umre in ne zapusti nobenega dediča — se izplača po njegovi smrti smrtninska odpravnina.

Kratek pregled vsega tega bo pojasnil, da mora biti v vsakem slučaju oni delavec, ki želi dobiti pokojnino, ožji sorodnik, oziroma dedič zavarovanega. Znesek te pokojnine je odvisen od števila let, ko je bil delavec zavarovan. Kdor torej ni sorodnik ali dedič zavarovanega delavca, se ne sme nadejati po njem nobene pokojnine.

Žena delavca, stara 65 let ali več, ki ve, kakošno pokojnino bo dobil njen mož, lahko sama izračuna, koliko bo znašala njena pokojnina. Znašala bo natanko polovico pokojnine njenega moža. Toda žena mora biti stara 65 let, da dobi svoj poseben ček.

Na primer: Harry Smith, ki je star 65 let, preneha delati leta 1940 ter je upravičen do starostne penzije. Njegova žena Emma je stara 62 let. To pomeni, da bo morala žena čakati še tri leta, predno bo dobila svojo pokojnino. Če znaša Harryjeva pokojnina \$30 na mesec, bo ona dobivala \$15 na mesec. Oba bosta dobivala pokojnino do smrti.

Pokojnine, ki jo bodo dobivale leta 1940 žene vpokojenih delavcev, kateri so bili zaposleni tri leta ali več pri “covered” delih, bodo dobivale od \$10.30 do \$20.60.

V družini, kjer sta delala mož in žena, bo dobivala ona svojo lastno pokojnino. Toda če bo ta vsota manjša od dodatne pokojnine, določene v zvezi z njegovo penzijo, bo dobila poleg svoje pokojnine še razliko. Na primer: Če je upravičena do \$10, njen mož pa do \$30, bo dobivala \$5 več.

Vsak odvisen otrok po 16. letu, oziroma pred 18. letom, ako hodi v šolo, je upravičen, kakr žena, do pokojnine, ki znaša plovico oštrote. V nekaterih družinah bodo dobili na mesec kar tri vrste čekov: enega za moža, enega za ženo in enega za odvisnega otroka, oziroma otroke.

Podrobnosti:
Recimo, da zavarovani delavec umre. Kdo dobi pokojnino? To je odvisno od stališča ob času delavčeve smrti. Ako je “polno zavarovan”, to se pravi, ako je delal polovico koledarskih četrtletij med 1936 in časom, ko ga je dohitela smrt, so upravičeni do njegove pokojnine: bodisi ostarela vdova ali mlajša vdova z odvisnimi otroci ter odvisni otroci; če pa ne zapusti vdove ali otrok, so upravičeni do pokojnine njegovi ostareli odvisni stariši.

Če je pa samo “tekoče” (currently) zavarovan, to se pravi v času njegove smrti, je do pokojnine upravičena samo vdova z odvisnimi otroci in samni odvisni otroci.

Preživeli mnogih delavcev, ki bodo umrli leta 1940, bodo dobili sledečo po postavi določeno pokojnino:
Vdova 65 let ali več stara — ¾ četrtine delavčeve pokojnine; vdova z odvisnimi otroci, ki skrbijo zanje — ¾ delavčeve pokojnine; vsak neporočen odvisen otrok pod 18. letom — ½ delavčeve pokojnine; če delavec ne zapusti žene in otrok, sta upravičena njegova nad 65 let stara oče in mati do ½ delavčeve pokojnine. Vsa ta izplačila bodo razposlana v mesečnih čekih.

Po 1. januarju 1940 bo postavno veljavna ena sama odpravnina. To bo posmrtnsko izplačilo, namenjeno za potrebne stroške. Deležna ga bo oseba ali osebe, ki so poravnale te stroške.

Inozemec ponuja ženski oko
WAKEFIELD, R. I., 27. dec. — Mrs. Gladys Northup, stara 42 let, je že izza svojega šestega leta slepa. Po mnenju zdravnikov bi ji roženica s kakega drugega očesa vrnila vid. Ko je o tem zvedel 45 letni Albano Fein Hayden, ki je že dvajset let v Ameriki, pa ga hoče bostonska priselniška oblast deportirati, ji je ponudil svoje oko. Če bi se s tem mogel rešiti deportacije. Pravi, da je pripravljen vse žrtvovati, tudi svoje oko, samo da bi ga pustili v tej deželi, katero ljubi nadvse na svetu.

Rekordni zračni promet
C. R. Smith, predsednik American Air Lines, poroča, da je dosegel zračni promet v prvih enajstih mesecih tekočega leta rekord. Letala njegove družbe so premerila od januarja do decembra 186 milijonov milj ter prepeljala skoro pol milijona potnikov. V enajstih mesecih je imela družba nad sedem milijonov dolarjev dohodkov, lani v tem času pa samo pet milijonov dolarjev.

300 SVETIH MAŠ LETNO
v življenju in po smrti, so določni člani “Mašne zveze za Afriko.” Članarina enkrat za vedno 25 centov za vsako osebo, živo ali umrlo. Naslov: DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA za afriške misijone, Dept. B — 3624 W. Pine Blvd., St. Louis, Mo.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

\$ 6.00	Lir 100
11.85	” 200
17.50	” 300
28.00	” 500
56.00	” 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENJI GORI ALI DOLI

NOJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

Norris ne bo več kandidat

WASHINGTON, D. C., 27. Neodvisni senator Norris iz Nebrasko pravi, da ne bo več kandidat, ko poteče leta 1943 njegov sedanji termin. Sivolaški senator, ki je že sedemindeset let v kongresu, je dejal nekemu časnikarju: — Moje delo bo kmalu izvršeno. Moji prijatelji vedo to in me ne bodo več šilili, naj kandidiram. Norris je star 78 let.

Strela povzročiteljica gozdnih požarov

BOSE, Idaho, 27. dec. — Nebrezbržnost lovcev in gozdarjev, pač pa strela je glavna povzročiteljica gozdnih požarov. Tozadevno izvaja je podal gozdarski urad. — Najmanj šestdeset odstotkov požarov, ki so letos uničevali gozdove v državi Idaho, je povzročila strela. Strela je prvi, neprevidnost pa šele drugi vzrok.

Očeta je ustrelil

AKRON, O., 27. dec. — 18-letni delavec James D. Hill je večer priznal, da je ustrelil svojega očeta in njegovo truplo zakopal na bregu reke. — Ustrelil sem ga iz sovraštva, — je rekel. — Večkrat je pretil moji materi in meni. Kadar se je napil, ni bilo najino življenje varno pred njim. Napil se je pa skoro vsak drugi dan.

Peter Zgaga

IMENA

Imena so taka in taka ter Spieler itd., pa jim je tekla z njim ne gre posvečati posebne važnosti. Kdor bi človeka po imenu in priimku presojal, bi se prav gotovo opeknel.

Vzemimo človeka, ki se piše Hrast. Ali je s tem rečeno, da mora biti velik in močan, podobno hrastu v gori? Nikakor ne. Prav lahko je slabič, ki se vsake življenske sapice ustraši. Nasprotno sta pa Palček in Majhen lahko velikana, ki se nikogar ne ustrašita.

Slovenci nimamo značilnih priimkov, da bi bilo nas mogoče po priimkih razpredeliti v narodnostno celoto.

Dosti naših priimkov je sicer pristnega slovenskega izvora, kot naprimer Potokar, Travnikar, Cestar, Kovač, Prisojnik, Žagar, Vodnik in takodajle, so pa tudi pristni Slovenci, ki se pišejo Paternost, De Gloria, Peresutti, Hafner, Tavčar (Deutscher), Langerhohle, Marsikio skuša svoje ime “amerikanizirati”. Tako so nastali iz živovskih Kolmov več ali manj pristni irski Colman-i, dočim so se nekateri slovenski Oblaki, Obreze, Golobje, Šušteršič in Podlesniki prelevili v O’Blacke, O’Brese, Pigeone, Shomakerje in Underwoode.

Znan mi je tudi edinstven primer. Pred dobrimi petnajstimi leti je dobil upravnik nakaznično za tri dolarje in pisno, da se Mary December naroča kot nova naročnica na “Glas Naroda”.

December ... December ... Upravniku se je zdelo, da je s to stvarjo nekaj narobe. Začet je iskati po knjigah ter slednjič “novi” naročnici potrdil sprejem naročnine s pristavkom, da je dolžna za “Glas Naroda” šest dolarjev še od takrat, ko se je še “Gruden” pisala.

Ne oziraje se na vse to, je pa v tej teželi marsikdo skoro prisiljen izpremeniti svoje ime. Poznal sem rojakinjo, Milka Kavček se je pisala, ki je pa sedaj že petnajst let v starem kraju. Ko je bila zašla med Amerikance, je bila izpremenjena imena njena prva naloga. Njeno ime so namreč tako čudno izgovarjali, da je morala nelohote zarleti.

Neki rojak na Zapadu se je tako neobičajno pisal, da bi se jaz in menda še marsikdo drugi pod nobenim pogojem s takim imenom ženski ne predstavil.

Ameriški sodniki radi ugode prosi in izpremenene ime, če ima prosilec zadosten vzrok za to. Neki Srb v Gary, Ind., je dospel pred tridesetimi leti v Ameriko in se že sedemindvajset let piše “Zanim”. Njegovo prejšnje ime “Zanamović” mu je sodnik brez najmanjšega ugovora izpremenil.

Nekateri so pa na svoje ime strahovito ponosni. Čital sem o človeku, ki je prošil za izpremembo svojega imena.

— Kako se pišete? — ga je vprašal sodnik.

— Theophil Stinker, — se je oglašil odgovor.

— Preej izpodtakljivo ime, — je priznal sodnik. — Kako se hočete pisati v prihodnjic? — John Stinker, — se je glasil odgovor. — Theophil nočem biti več, pač pa John.

— O, — se je začudil sodnik, — samo krstno ime želite izpremeniti, jaz sem pa mislil, da nočete biti več “Stinker”.

— Stinker naj kar lepo ostane, — je odvrnil možak. — Moji pradedi so bili Stinkerji in moji otroci so Sinkerji. Stinker sem bil in Stinker ostane ...

PESMARICA “Glasbene Matice”

Uredil dr. Josip Čerin
Stane samo \$2.—
To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

ANGLEŠKI KRALJ IN FRANC. PREZIDENT.

Pred dvema tednoma sta sestala v neki francoski vašički fronte angleški kralj Jurij VI. in francoski državni prezident Lebrun.

Kralja je spremljal vojvoda Gloucesterski, ki ima čin generala, prezidenta Lebruna pa min. predsednik Daladier. Vsi štirje so obedovali ob navzočnosti višjih častnikov francoske in angleške vojske v neki vaški gostilni, nato pa so se poslovili in razšli.

19 **40**

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI ... POUČNI SPISI ... ZGODOVINA ... ZNANSTVENE RAZPRAVE ... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI ... ITO.

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

Cena 50 centov

160 strani s slikami

Knjigarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

Kratka Dnevna Zgodba

PATER PRO MED DELAVCI

Da preganjajo Kristusovo cerkev od njene ustanovitve pa do današnjega dne, ni prav nič čudnega. Kristus sam je napovedal, ko je dejal svojim učencem: "Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene sovražil pred ko vas. Ko bi bili vi od sveta, bi svet svoje ljubil. Ker pa niste od sveta, ampak sem vas jaz od sveta odbral, zato vas svet sovraži."

ma, kakšni so sodelavci, ali so med njimi tudi neverci itd. Delavci so seveda prisluškovali, kaj se pogovarjata. Zdelo se je, da so na tako vprašanje kar čakali. "O, kajpada, gospod župnik, — so se porogljivo smejali — mi vsi smo socialisti."

Kakor smo se do nedavnega brali in slišali — ob priliki "španske razstave" na kongresu Kristusa a kralja smo mogli celo videti fotografirane dokumente o grozodejstvih, ki so jih vršili sovražniki vere na Špankem, tako smo pred več leti zasledovali poročila, kako je v Mehiki divjalo preganjanje mehiških katoličanov. Gotovo je mairkatere mu ostal v spominu mučenec pater Mihnel Pro. Od prvih napadov pa do najhujšega preganjanja je skrbel za vernike, jih spodbujal ter jim delil versko tolažbo sedaj tu, sedaj tam. Callesova policija ga je zasledovala a on se ji je spretno izmikal. Kljub vsem nevarnostim je še vedno skrbel za uboge družine v predmestju, katerim je oskrboval vse potrebno. Število teh družin je bilo tedaj, ko so ga vtaknili v zapor, 92. Tudi v ostudni ječi ni nehal deliti jetnikom duhovne pomoči in v razvedrilo jih je razveseljeval s svojim humorjem. 23. novembra je spominski dan njegove smrti. Z vzkljiki dan njegove smrti. "Živel Kristus kralj," je padel na zemljo, zadet od strela. V teku so priprave, da ga proglašajo za blaženega.

Vsi so se mu smejali. On jim pa govoril dalje o nedoslednosti njihovega naziranja. "Postavimo, da ste vzeli bogatstva, ki so jih vseh nevarnostim je še vedno skrbel za uboge družine v predmestju, katerim je oskrboval vse potrebno. Število teh družin je bilo tedaj, ko so ga vtaknili v zapor, 92. Tudi v ostudni ječi ni nehal deliti jetnikom duhovne pomoči in v razvedrilo jih je razveseljeval s svojim humorjem. 23. novembra je spominski dan njegove smrti. Z vzkljiki dan njegove smrti. "Živel Kristus kralj," je padel na zemljo, zadet od strela. V teku so priprave, da ga proglašajo za blaženega.

iz njegovega življenja nam je znan tale dogodek: Kot se je vedno rad gibal med revnimi in preprostimi sloji, tako mu tudi na primer na vlaknu ni bilo dosti mar, v kakšno družbo je sedel. Čim preprostejši ljudje so bili, tem rajši je prisedel. Med njimi se je čutil domačega. Nekoč je tako prisedel gruč delavcev. Sprejeli so ga s sovražnimi pogledi, kajti bili so neverci. On pa se je hladnokrvno zapletel v pogovor s svojim sosedom. Zanimalo ga je, kam se pelje, v kateri tovarni dela, kakšno je delo, kakšna plača, kako mu je do-

Eden izmed njih se je celo spostljivo odkril. Končno je bruhnilo iz nekega mladeniča kljubovalno na dan. "Ampak slišite, mi smo tudi komunisti." "Toliko boljše zame," se je nasmehnil pater Pro. "Že prej sem vam hotel povedati: Ena ura je in jaz ničesar še nisem jedel. Ker sem pa tudi jaz komunist, vas prosim, da kosilo, ki ga imate s seboj, z menoj tovariško razdelite." Znova so se zasmejali a zdaj veselo in prisrčno nad dobrodušnostjo tega duhovnika. Ko so izstopili, so se poslovili od njega kakor od starega znanca ter mu krepko stisnili roko. Nekateri so ga celo z vso prijaznostjo potrepjali po rami. Še skozi okno so si pomahali v slovo. Ko se je začel vlak počasi pomikati, je skočil mlad delavec na stopnice vagona, podal patru zavojček in mu še enkrat stisnil roko. "Ko je pater Pro odpiral zavojček, je našel v njem čokoladno pecivo. "Ti komunisti so me v resnici dobro zabavili," je menil sam pri sebi pater Pro. "Vrh tega me pa še umorili niso. Saj so bili končno dobri ljudje, a Bog jim daj milost."

Kot se je vedno rad gibal med revnimi in preprostimi sloji, tako mu tudi na primer na vlaknu ni bilo dosti mar, v kakšno družbo je sedel. Čim preprostejši ljudje so bili, tem rajši je prisedel. Med njimi se je čutil domačega. Nekoč je tako prisedel gruč delavcev. Sprejeli so ga s sovražnimi pogledi, kajti bili so neverci. On pa se je hladnokrvno zapletel v pogovor s svojim sosedom. Zanimalo ga je, kam se pelje, v kateri tovarni dela, kakšno je delo, kakšna plača, kako mu je do-

"No, sedaj pa pogledite: potentakom bi bili pač v bogataši. Prišli bi pa drugi, revni kot ste vi sedaj, in bi naredili z vami isto, kar ste vi z bogataši," je končal pater Pro. Molče so obsedeli možje in v zadregi debelo gledali drug drugega. Ta način domače sociologije jih je ugnal v kozji rog. Debatu o tem je bila zaključena. Nenadoma pa je neko vprašal: "Pater, ali se nas nič ne bo jite?" "Bojim? Jaz? Čemu?" se je zasmejati pater Pro. "Sem oboževan."

Pri tem je pokazal na svoj križ, katerega je imel obešenega na vrvičih okoli vratu ter ga je nosil vedno pri sebi. Nadaljeval je. "Tako vidite, da se nikogar in ničesar ne bojim. Ob njem sem popolnoma varen. Vem pa tudi to, da vas morem ž njim bolj ostrašiti, kot bi mi vi morali hoteli priznati." Delavci se niso več smejali.

Pri tem je pokazal na svoj križ, katerega je imel obešenega na vrvičih okoli vratu ter ga je nosil vedno pri sebi. Nadaljeval je. "Tako vidite, da se nikogar in ničesar ne bojim. Ob njem sem popolnoma varen. Vem pa tudi to, da vas morem ž njim bolj ostrašiti, kot bi mi vi morali hoteli priznati." Delavci se niso več smejali.

Angleška moč in premoč na morju

Angleška vojna mornarica je zdaj izrazito tehnično orožje z novimi vrstami ladij in orožja, ter z novimi bojnimi metodami. Razvilo se je posebno zračno orožje vojne mornarice in se zelo naglo razvija. To orožje nima samo neposredne bojne vrednosti, temveč je povečalo območje vojne mornarice za radijsko sto milj. Vojne ladje spremljajoča letala lahko opazijo in naznanijo bližajoče se sovražne ladje in podmornice na daljavo, ki daleč presegajo izvidniške možnosti vojnih ladij na morju.

ev prav nič nazadovale. Pod določbami zakona o vojaški izvežbanosti iz leta 1939 se je prijaviло okrog 19.000 novincev prostovoljno v mornarico in ne v vojsko. V prvih 12 mesecih pa ni bilo mogoče sprejeti več nego 7.000 moži. Razen tega pa ima Anglija na razpolago mnogo ribičev in mornarjev, ki lahko seže po njih. Pri naglem razmahu rezervnega brodogoja so prišli v polni meri v poštev tudi ti kvalificirani možje. Prav tako je Angliji brodogoja izšlo lanost prvovrstnih častnikov in mornarjev trgovskega brodogoja za njene naloge. Duh in izurjenost moštva vojne in trgovske mornarice ter njuno tesno sodelovanje je izpolnilo vse želje.

skrbe in zvez ob istočasni zapori, podobne ugodnosti za sovražnika. V vsej njeni dolgi zgodovini se ni območje nalog angleškega vojnega brodogoja nikoli izpremenilo. Uporaba torpedov ter v novejšem času letal in podmornic, ni povzročila niti preokreta v funkciji, niti v izrodni važnosti pomorske moči. Še vedno je najvažnejša naloga vojnega brodogoja med vojno doseči učinkovito kontrolo nad morjem s tem, da sovražno vojno brodogoja uniči ali pa mu onemogoči nadaljno plovbo po morju. S tem zagotovi varnost lastne prekomorske trgovine in uniči sovražno trgovino.

Ne glede na porast bojne moči potom letal, je ostala moč angleškega vojnega brodogoja tudi po tonaži nedosežna. Celokupna tonaža mobiliziranih vojnih ladij odgovarja tonaži nemškega, italijanskega in japonskega vojnega brodogoja skupaj. V angleških ladjedelnicah pa gre zljaj svojo pot ogromen gradbeni program. Pred začetkom vojne je bilo v gradnji 800.000 ton mnogo več kakor gradnja novih ladij katerakoli morskata sila. Modri previdnosti se je treba zahvaliti, da je bilo v začetku sedanje vojne rezervno brodogojno križark in rušilev polno mobilizirano. Na njem služijo izkušeni mornariški častniki in mornarji, ki so se vrnili iz civilnih poklicev, da bi spet služili v mornarici.

Načelo vladanja na morju je postalo časoma temelj angleške politike. V moderni vojni pa ni nobenega absolutnega vladanja več, pod katerim bi razumeli, da se nobena sovražna ladja ne more pojaviti na odprtini morju. V temnih nočeh, ali ob slabem razgledu lovska križarka ali podmornica vedno lahko smukne skozi patrolno četo, pa naj bo patrola še tako budna. Izraz "vladanje na morju" pa lahko razlagamo najbolje kot kontrolo nad morjem. Pod tem razumemo učinkovito zastraževanje vseh mornških poti, potrebnih za ohranitev pre-

vekrat se je že govorilo, da je izum podmornice in letala omejil moč vojnega brodogoja. S tema dvema novima vrstama orožja naj bi bil razveljavljen splošni izrek kapitana Mahana, da se sicer lahko orožje izpreminja, da pa ostane vedno isti pogoji za obsežnejše vojne operacije na morju. Ta kritika je zmotna. V svetovni vojni podmornice niso mogle ovirati velikih vojnih ladij v plovi. Ne samo, da se lahko večje vojne ladje po spremljevalnih žih rušilev zaščitene pred napadi podmornic, temveč so se v zadnjih 20 letih izredno izboljšala tudi sredstva za odkrivanje in uničevanje podmornic. Obsežen spremljevalni sistem za trgovske ladje, izpopolnitve v prisluškovalni tehniki in možnosti brezžičnega brodogoja, daje vedno večja uporaba letal — vse to pomeni, da je postala že sama posebi ranljiva podmornica še bolj ranljiva.

Severno morje, ki ga lahko letala prelete iz oporiščne obale, je gotovo letalo novo orožje za napad na prekomornike. Toda protiletalska artilerija in obramba v zraku sta se zboljšali nad vse pričakovanje. Razen tega bombe niso nevarnejše od granat, ki morajo biti na velike razdalje izstreljene malone navpično in zračni torpedi niso učinkovitejši od torpedov izstreljenih iz ladijskih topov. Proti tem dvem vrstam orožja so pa moderne vojne ladje zaščitene.

Lovske križarke in v pomnožne križarke izpremenjene trgovske ladje, ki so se pojavljale na vseh morjih sveta, so bile prizadejale angleški trgovini v svetovni vojni težke izgube. Veliko škodo so povzročile te vojne ladje tudi s tem, da so polagale mine in lovile trgovske ladje. Lovske križarke se lahko zopet pojavijo, toda njihovi uspehi so znatno otežkočeni po modernih metodah poročevalske službe in uporabi letal.

GUMASTI ŠKORNJI SO MU REŠILI ŽIVLJENJE.

V Trečini na Slovaškem so se utrgale žice nekega voda visoke napetosti in padle na vlažen trg ter nabile vozišče z elektriko tako, da sta se konja nekega kmečkega voza, ko sta dosegla tega mesta, zgrudila kakor od strele zafeta. Kmet je ušel gotovi smrti le zavoljo tega, ker je bil obut v gumaste škornje.

NAPRODAJ

imam 60 akrov dobre zemlje; nekaj je čiste, drugo je lepa hrastova hosta. Cena je nizka; vzrok je, ker imam dve farmi. Kogar veseli, naj se oglasi na: JOHN TERCEK, Star Route, c. of T. M. Lawhon, Grandin, Missonri. 3x

Poučni spisi

- AHN'S NEW AMERICAN INTERPRETER. Trda vez. 279 stran. Cena \$1.10
KURSKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVATOV IN SRBOV. 95 stran. Cena 30c.
KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urban.) Vez. Cena \$1.25
KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 str. Cena 50c.
KUBIČNA RAČUNICA. Trda vez. 144 str. Cena 75c.
LJUDSKA KUCHARICA, najnovejša in praktična zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.
MATERIJA IN ENERGIJA. Spisal dr. Lavo Čermelj. 8 slikami. 190 stran. Cena \$1.25
MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevc. 8 slikami. 168 stran. Cena \$1.00
NAROD, KI IZUMIRA. 101 stran. Cena 40c.
NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI V PODOBI IN BESEDI. Opisal Fran Erjavec. 224 stran. Broš. Cena 40c.
OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 stran. Vez... Cena \$2.50
ODKRITJE AMERIKE, spisal dr. MAJAR. Trlje deli: 162, 141, 133 stran. Cena mehko vez. Cena 50c.
PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str... Cena 75c.
PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE. Spisal dr. F. Veber. 341 stran. Cena 70c.
RUSKI REALIZEM. Spisal dr. Ivan Prijatelj. 413 stran. Cena \$1.50
SPOMINI. (Zbirka: Jože Lavčičar.) 243 stran. Cena \$1.50
SPLOŠNI POUK, KAKO OBEDELOVATI IN IZBOLJŠATI POLJE IN VRTOVE. Cena broš. Cena 50c.
SLOV-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVENSLOVAR. 148 stran. Cena 90c.
SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. 143 str. Cena 40c.
UVOD V FILOZOFIJO. Spisal dr. Franc Veber. 352 stran. Cena 75c.
UMNI KMETOVALEC. Spisal Franc Povše. Cena broš. Cena 50c.
VELIKI VSEVEDEŽ. 144 stran. Cena \$1.45
VODNIKI IN PTEROKLI. 128 stran. Cena 60c.
ZANSTVENA KNJIŽNICA. 78 stran. Cena 50c.
ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 stran. Cena 50c.
VERNE DUŠE V VICAR. Spisal Prosper Merimee. 80 stran. Cena... ZADNI DNEVI NESREČNEGA KRALJA. Cena 60c.

Kuharske KNJIGE LJUDSKA KUCHARICA

Nejnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.
KUHARICA 965 navodil, 255 strani. Cena: broš \$1.25, vez. \$1.50
SLOVENSKA KUCHARICA Najpopolnejša izdaja, 728 strani. \$5.00

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 West 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

V BLAG SPOMIN TRETJE OBLETNICE SMRTI NEPOZABNEGA SINA IN BRATA ANTON TOMAN, JR. ki je preminul 1. januarja, 1937. Vrhnil na veke je Troj glas, A v mislih naših si nam ves čas, Doktor ne pridemo za Teboj In se združimo s Teboj. Britka bila je loštev, Ko zavedno si zaspal, Svet za nas je kakor tmino, Odkar si Ti zapustil nas. Založbi ostali: ANTON in ALOJZIJA TOMAN, stariši; FRANK in LOUISE, brat in sestra. Johnstown, Pa.

ADVERTISE IN 'GLAS NARODA'

Vaški Apostol

Spisal L. GANGHOFER; za "Glas Naroda" priredil X. X.

20

"Toda, otrok!" Peter je vedno težje odgovarjal. Če bi ne bilo v veži tako temno, bi Beta lahko opazila, kako je bledele in zardeval "Roman je pameten, veš. In dober je. Danes ni bil kaj posebno pri volji, toda na Romana se zanesem kot na Boga. Da, tako se zanesem nanj. In pastirju, ki je začel to klatiti pri kosilu, je pripeljal zausnico. Tako je bil jezen. Neumnost, je rekel, to je vse skupaj neumnost. Da, tako je rekel. Besedo ti dam, da je res. Ne, otrok, on ne verjame. Če bi verjel, bi ne bil moj Roman..."

Beta se je oddahnila. "Bog ti povmi!" Vrnila se je v sobo. Bila je povsem pomirjena. V njenem srenu ni bilo nobene bridkosti več.

Peter je še nekaj časa stal na pragu in strmel v temno vežo. Nato je dolgo popravljal klobuk in stopil na cesto. Šopajoč je mrmral, kakor človek, ki se pripravlja na dolg govor.

Zupnišče je bilo na drugi strani pokopališča. Nemirno se je oziral po grobeh. To je bila že od nekdaj njegova navada. Z blodčim pogledom je iskal materin grob, o kateri ni nihče v vasi vedel, kje je pokopana.

Dospevši do cerkve, se je z roko dotaknil zidu, kot da bi se z dotikom tega posvečenega kamena vtilo vanj nekaj dobrega, nekaj svetega.

Ob odprtih cerkvenih vratih se je prekrizal ter pokimal v hladen, miren prostor, kot da bi pozdravljal starega znanca. "Ti in jaz, midva drživa skupaj, kaj ne? Ti si z menoj, jaz sem s Toboj!" Saj vendar vem, kdo si, saj je vendar v Tvoji sveti hiši moj dom!"

To je bilo res: Petrov dom je bila cerkev. Pred dobrimi petindvajsetimi leti je bila z drugimi, tujimi delavkami, ki hodijo ob žetvi od kmetije do kmetije, došla v vas mlada, boleha deklica. Poznalo se ji je, da nima več daleč do svoje težke ure, zato so jo marsikje, kjer je potrkala, osorno nagnali. Toda delovnih rok je manjkalo. In naposled se je je nekdo usmilil. Pisala se je Maruška Zedzilek. Ker kmetje niso razumeli njene govornice, je niso dosti vpraševali. Poglavitno je bilo, da je vršila svoje delo. Ker so gorjeni njen priimek težko izgovarjali, so jo enostavno imenovali "sozava Maruška", kajti pri delu je vedno jokala.

Ko se je zvečer služinčad razkropila po vasi, je ona kar na polju pečala svojo skromno večerjo in je šla prenočevati v senik, ki jih je bilo dosti v okolici.

Nekje noči je pa prišla v vas in prosila, naj jo vzamejo pod streho. Vsepevsod so ji zaprli vrata pred nosom. Le cerkvena vrata so bila odprta.

Ko je prišel naslednjega dne mežnar dan zvonit, je zaslišal izpred oltarja otroški jok. Mislil je, da strši, je šel klieat župnika in vasčane. Takoj je bila vsa vas pokoneu.

In gospod Felicijan Horadam, ki je bil takrat mož v najlepših letih, je moral ugoditi praznovereem ter izreči blagoslov predno je stopil v cerkev.

Na le eni stopnici pred oltarjem Matere božje je vokal novorojen otročiček, tako lepo razvit da bi bil najboljši kmet veseli takega potomca. Poleg otroka pa je ležala mrtva mati, že mrtva in trda.

Maruško so pokopali nekje ob pokopališkem zidu, siroto je pa krstil gospod Felicijan Horadam z imenom apostola Petra.

Ob času Petrovega vstopa v življenje je vladalo v vasi veliko razburjenje. Gospod Horadam je skušal pomiriti jezne duhove svojih "predragih v Gospodu", toda cerkev je bila onečasna in jo je bilo treba vnovič blagosloviti.

To pa ni šlo kar tako in je bilo tudi s stroški v zvezi. Takrat je županoval Julkin stari oče. Vsi od župana doli do zadnjega bajtarja, so govorili o cerkvenem najdenju.

Gospod župnik ga je nameraval vzeti v župnišče, toda njegova kuharica, gospodična Katarina ni bila vajena pleniti in ni hotela poslušati otroškega kričanja. Gospod Horadam se je moral vkloniti njeni volji. Prodl je pa z dvema predlogama: smel je nakupiti, kar je otrok potreboval prvo leto; občina je dala otroka na svoje stroške v reje neki stari vdovi.

Miren otrok, nelepega obraza, iz katerega je zvedavo gledalo dvoje vodeno-modrih oči. Ker se ni nihče brigal zanj, je začelo šele po četrtem letu govoriti. Zimške dneve je presedel od jutra do večera v izbi na ilovnatih tleh, od pomladi do jeseni je bil pa pred bajto v pesku. Čim manj se je rediteljica brigala zanj, tem raje jo je imel. In čim bolj ga je pustila stradati tem bolj se je razvijal. Zdelo se je, da ga hranita zrak in samota. Ko je začel hoditi z osmimi leti v šolo, mu je rediteljica umrla. Nič ni jokal, ker ni vedel, kaj je smrt in si ni mogel predstavljati, da bi bila smrt hušja kot je življenje.

Občinski možje so sklenili, da ga bo redila občina. Določeni je bilo šest kmetov, ki naj dajo otroku šest dni v tednu hrano in prenočišče. V nedeljo je smel jesti pri gospodični Katarini v župnišču — ves teden se je bal nedelje. Sreda je bila pa najljepši dan zanj, kajti ob sredah je bil pri Valdhoferju in pri Romanu.

Valdhoferica je bila dobra ženska. Roman se je pa znal tako prsično smejeti. To je smatral Peter za umetnost, katere ga njegova rednica ni naučila. Vsega, kar je ubogi siroti manjkalo, je imel Roman v izobilju. Vsakega obdaruvanca je treba ljubiti, kakor ljubi zadržana zemlja solčno toploto. Sreče uboge sirote je bilo lačno ljubezni. Njegov želodec je bil vajen stradanja, toda sreče se je hotelo nasititi. In tako je začel uživati Romanovo srečo in smeh.

Od Romana ni slišal nikdar nobene psovke, kot jih je moral poslušati od drugih otrok. Roman mu je rekel le "Peter" ali pa celo "moj Peter." Njegovega priimka "Zedzilek" ni mogel nihče pravilno izgovoriti. Zato so mu rekli enostavno "češki Peter."

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Iz Jugoslavije

Stroj za razlikovanje pravih kovancev od ponarejenih je izumil

Iz Petrinje poročajo 15. nov. V jetnišnici petrinjskega okrožnega sodišča imajo zanimivega izumitelja. To je Ivan Sovič, star okrog 30 let, ki je bil zaradi ponarejanja kovancev obsojen na 2 in pol leta ječe. Ta jetnik je izumil napravo, s katero se da zanesljivo razlikovati prave od ponarejenih kovancev. Njegov izum je bil že preizkušen v prisotnosti sodnikov in nekaterih strokovnjakov. Naprava je na videz kaj priprosta. Ves njen mehanizem tvor par koles in vzmetov v lesenem zabojčku, ki ima na vsaki strani po eno, zgoraj pa tretjo odprtino. Skozi odprtino na pokrovu se porine v škrinjo kovan denar; mehanizem se sproži in kovanec pade skozi eno stransko odprtino. Če je pristen, pade skozi desno, če pa je ponarejen, pa skozi levo špranjo. Izumitelj je svoj aparat razkazal, ni pa razložil skrivnosti svojega izuma. Povedal je samo to, da igra pri mehanizmu njegovega izuma odločilno vlogo nekakšen magnet. V škrinjo so metalne pristne in ponarejene kovance in so vsi razkrinkani padali iz žarobne škrinje; pristni skozi desno, ponarejeni pa skozi levo špranjo.

Ivan Sovič se je s svojim izumom hotel rehabilitirati, kar mu je uspelo, dokazal pa je tudi izredno nadarjenost. To nadarjenost je dokazoval tudi v svoji domači vasi Žrenemu, kjer so ga vsi cenili kot večaka, ki je znal napraviti vse, kar je videl. Dopršil je samo štiri razredno šolo a je že kot mladenič risal in delal načrte kakor kak inženjer. V vsem okolju ni bilo stroja, ki ga ne bi bil znal popraviti. Klicali so ga tudi v industrijske obrate, kadar so bili kakšni defekti in kos je bil vsaki, še tako zapleteni nereditosti pri strojih.

Baš takrat, ko je v reži dovršil svoj aparat za razlikovanje pravih in ponarejenih kovancev, so mu v pisarni kovanilnice sporočili, da je tudi najvišje sodišče potrdilo njegovo obsojdo na 2 in pol leta ječe.

Nečloveški mož
Pred nekaj dnevi je bil izpuščen iz zaporov v Sisku po prestani petmesečni kazni Pavle Koren. Ko je prišel domov, je začel svojo ženo dolžiti, da ga je ta čas, ko je bil v zaporu, varala z drugimi možkimi. Koren, ki je že precej grdo ravnal s svojo ženo, se je zvečer napil, nato pa sklenil obračunati z ženo. Zagrozil ji je, da jo bo ubil, in jo je prisilil vpričo štirih nedoraslih otrok, da se je slekla. Obupana žena je izrabila ugoden trenutek in pobegnila takšna, kakor je bila, iz hiše. Do pozne noči se je skrivala v bližnjem gozdu, vsa prezebajoča od mraza. Šele ponoči so jo našli kmetje že napol zmurnjeno. Prenesli so jo v najbližjo hišo, kjer so jo spravili spet k življenju. Nečloveškega moža so orožniki aretirali.

500 kilogramov težko svinjo so zaklali
Ruma v Sremu je imela te dni svojevrstno senzacijo. Ondoten klepar Alojz Horšič je doma zredil svinjo, ki je tehtala nič manj kot 500 kg. To je za Srem, kjer po 300 kg težke svinje niso nič redke, nekaj nenavadnega. Te dni je Horšič svinjo zaklal. Teško pa je našel klavca. Nabeđen od osmih ruskih mesarjev ni hotel priti klat ogrožne svinje. Posel je slednjič prevzel neki

"čevandžija", kateremu pa je moralo pomagati osem ljudi. Dobre po ure so se trudili, z njo, preden so jo spravili na tla, nakar je klavec z velikanskim nožem opravil svoj posel. Horšič je dobil od svinje 160 kilogramov klobas, ujena koža pa je napeta merila pet kvadratnih metrov.

Trdovraten samomorilec

60-letni kmet Miloš Slikovič iz neke vasi v bližini Sombora, si je na vsak način hotel sem končati življenje. V zadnjem času je že najmanj petkrat poskusil na različne načine napraviti samomor, toda zmerom so ga pravočasno rešili. Te dni se je spet vlegel na tračnice, po katerih je prihajal vlak. Toda strojevodji se je posrečilo ustaviti vlak tik pred ležečim samomorilecem. Stari kmet se je nato ujezil. Odsel je na breg Donave, si privezal okrog vratu težak kamen in se je vrغل v valove. To pot je uspel. Že čez dva dni je Donava v bližini Sombora naplavila njegovo truplo.

Razne vesti.

PEČENGO, SEVERNI GIBRALTAR.

Finsko pristanišče Petsamo, ali Pečengo, za katero so se vodili srčiti boji, opisujejo bivši člani arktičnega brodogradnja angleške bojne mornarice v svetovni vojni kot "severni Gibraltar." Če se njegovo ozemlje primerno utrudi, ga z morske strani skoraj ni mogoče zavzeti, s kopnega pa bi ga bilo tudi lahko braniti. Kot vojno oporišče bi mogel Pečengo predstavljati ključ do Murmanska in drugih severnih ruskih pristanišč ter bi obvladoval prometne poti v Severnem ledenem morju.

Pečengo je naravno pristanišče v ozkem, s strmimi stenami obdanem fjordu, ki mu čuvajo vhod visoke, črne pečine. Zelo ozki vhod v luko zavija najprvo v pravem kotu, potem preide v mirno vodno površino, ki daje varna sidrišča kakšnim sto ladjam. Vhod je preglobok, da bi ga bilo mogoče zavarovati z minami, toda ena sama ladja z globinskimi bombami bi mogla odbiti celo brodogradnjo in nekoliko baterij na skalah ki stoje ob vhodu, bi onemogočilo vsak napad površinskih enot.

Bližina norveške meje po eni strani in nedostajanje zvez proti jugu in vzhodu, silno otežujeta tudi napad s kopne strani. V mirnem času Pečengo za Ruse kakor izjavljajo poznavalci, ne more imeti posebnega pomena, ker ima Murmanski boljše zveze z notranjostjo dežele. Če bi pa Rusija vodila vojno s kakšno pomorsko silo, bi ji predstavljala Pečengo mornariško oporišče velikanske važnosti.

BLAZNIKOVA Pratika
za leto 1940
Cena 25c
s poštino vred.

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

V FRANCOSEM LAZARETU.

Posebni poročevalci agencije United Press je mogel ob tej priliki ugotoviti, da orožje in vojni pripomočki, ki so jih prepovedale mednarodne pogodbe, na zapadni fronti, doslej niso bili uporabljeni. Vsi francoski ranjenci v tem lazaretu so bili ranjeni po granatah, šrapnelih, streljih iz strelnih in navadnih pušk ali po minah, ki so jih nemške čete položile v gozdnata ozemlja. Tudi francoski vojaški zdravniki izjavljajo, da doslej niso videli niti enega moža, ki bi ga bile ranile dum-dumke, kakršne so v svetovni in španski državljanski vojni v veliki meri uporabljali. Večino izgub v francoskih vrstah povzročajo, kakor je videti, mine in strojne puške.

Pri organizaciji sanitetske službe so francoski rezervni zdravniki v mnogih primerih napravili odlične stvari. Ta zbor sestoji iz okroglo tisoč zdravnikov, večinoma mladih ljudi, ki kažejo izredno podjetnost in veliko organizacijsko nadarjenost. Ti moške zavrnjujejo svoje naloge ne ozičuje se na birokratizem, ki igra v vsaki armadi znatno ulogo.

Neki zasilni lazaret, ki ga je poročevalce obiskal, je bil prej vojašnica za kolonialne čete. Poslopja so bila zamenjana in nikakor ne primerna za bolnišnico. Toda kratko pred pričetkom sovražnosti je prišlo obema razpoložljivima vojaškima zdravnikoma na pomoč 75 rezervnih zdravnikov. Začeli so takoj razkuževati hodnike in sobe, vso notranjost. Potrebni material so rekvirali v okolici. Nazadnje so si celo iz mest v vojnem pasu "izposodili" več popolnih operacijskih oprem in roentgen-ko aparature. Lazaret je bil potem opremljen z vsem potrebnim in je delal sijajen vtis.

Ranjence pokrepčajo najprvo s toplo kavo, potem jih takoj preišče štab diagnostikov. Tisti, ki potrebujejo takojšnje pomoči, ostajajo v lazaretu, v manj nujnih primerih se moške odpravljajo z ambulancami v etapne lazarete.

NAKOČITE SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1940. — 160 STRANI ZANIMIVOSTI. STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Združenih državah lahko pošljete zamke po 2 oz. po 3 cente.

DARILNE POSILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— — —	\$ 2.50
200 Dinar.	— — —	\$ 4.75
300 Dinar.	— — —	\$ 6.80
500 Dinar.	— — —	\$10.75
1000 Dinar.	— — —	\$21.—
2000 Dinar.	— — —	\$41.50

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zveze za denarne pošiljate v Jugoslavijo začasno preklicane. Sedaj pa smo dobili novo zvezo, po kateri je mogoče našim rojakom vztrčeti in denar varno pošiljati. Vendar je bila nam povišana cena, ker so stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje. Opozorjamo tudi, da so sem in tam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasnit.

ZA NUJNO POSILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE ORDER" — DOPLAČATI JE TREBA \$1.— ZA VSAKO POSILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
: : POTNIŠKI ODDELEK : :
216 West 18th Street, New York

POHOD NA MINE.

Ime "iskalec min" ima za konjaka na sebi neki resni in skoraj grozotni prizvok. Se iz svetovne vojne je znano, da ima ta vrsta orožja poleg podmornic vedno največje izgube. Zato je opaziti na obrazih mož, ki odhajajo z brodogradnjo, iskalec min na svoje težavno delo, vedno resen izraz.

Čim dalje prodira brodogradnja v ogroženo morje, tem viharnejše postaja to. Visoki valovi udarjajo preko krova in brizgi segajo do poveljniških mostov. Mostovo je obleklo poljene plašče. Brodogradnja v široki črti, na poveljniških mostovih sprejemajo optične signale in oddajajo dalje. Vodilni brod je oddal ne nadno povelje: "Iskalec priprave v morje." Težke priprave so kmalu nared, moške pa morajo krepko prijetati.

(Brodovi vozijo z veliko brzino skozi viharno noč. Razporejeni so tako da morejo široko progo, ki jo prevozijo, z zanesljivostjo proglasiti za prost min. Straža z največjo pozornostjo opazuje jskalne priprave ali se je ujela kakšna mina vanje. Zavoljo stalne nevarnosti, da zadene mina ob brod, imajo vsi moške rešilne pasove na sebi. Nenadno se oglasi svarilno povelje ki zove na poplah. Vse plane na krov, vsak odide na svoje mesto. Pripravijo se topovi. Daleč spredaj je videti dve luči in vse gleda z napeto pozornostjo tja. Ko se izkaže, da ladja, ki je pripadala luči, ni nevarna, se alarm zaključuje.

Proti jutru se šele zaključuje tudi nastavljena naloga. Brodogradnja se napoti domov. Ko se brodogradnja zasidrajo, je vse zadovoljno, da je šlo brez nesreče. Iskalec min ne brinašajo domov nobenih velikih in vidnih uspehov. Toda njih delo je neogibno potrebno v vojni dobi. Brez tega dela bi se morala ustaviti še tista omejena trgovinska plovlja, ki je mogoča v vojnem času.

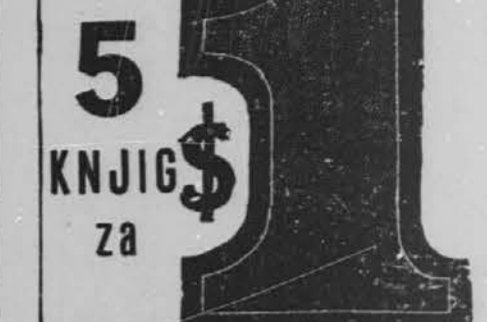
OLEDENELE KONJE SO NAŠLI.

Izredno najdblo je odkril ruski geolog, prof. Gijansov v Sibiriji. Na neki ekspediciji v Srednjo Azijo je profesor, ki je zlasti proučeval oledenitev, našel v nekem hlevu, ki je bil prirejen pred kakimi 10,000 leti, devet zmrzlih konjev, ki so bili vsi opremljeni, kakor da morajo kar koj na ježo. In še popolnoma ohranjeni. Hlev je v globini 15 m v zmrzli pokrajini, in je ves iz desk in brun, ki so jih bili v bronasti dobi s sekirami obtesali. Čudovito pri tej najdbi je najholj to, da so konji, krasni rjavci, stali kot živi pri jaslih;

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storitve to še danes, ker bo zaloga kmalo iztekla.

- Belgrajski Biser (Viljo Jelenc)
- Burska Vojska
- Cvetke (H. Majar)
- Dedeke je pravil (Julij Sipašnik)
- Devica Orleanska
- Dve slike (Ksaver Meško)
- Duhovni boj (Loveruc Szupoll)
- Fra Diavolo
- Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
- Humoreske, Groteske in Satire (Azov in Teffi)
- Korejska Brata, črtica iz miselnosti v Koreji (Josef Spillman)
- Mesija (Dr. Jeglič)
- Mladim Sreem, povesti na ladliao (Ksaver Meško)
- Maron, krščanski deček z Libanona
- Ob 50-letnici dr. Janeza Ev. Kreka
- Pariški Zlatar
- Patria, Povest iz irske junaške dobe (H. Federer)
- Paberki iz Roža (Ivan Albrecht)
- Popotniki, novele in črtice (Milan Puggelj)
- Požgalec (H. Majar)
- Pravljice
- Pravljice in pripovedke za mlado dino (S. Košutnik)
- Povesti in Slike (Ksaver Meško)
- Plice Selivke (Tagore)
- Fraški Judek (Josip Volec)
- Praprčanove Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
- Preganjanje Indijanskih miselnarjev (Josef Spillman)
- Rdeča in bela vrtnica (Anton Huonder)
- Revolucija na Portugalskem
- Sisto s Sesto (H. Federer)
- Spisi Kristofa Šmida
- Student naj bo (S. Finžgar)
- Svenski invalid (S. Košutnik)
- Sveta Notburga
- Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
- Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
- Vojnimir ali Paganstvo in krst (Josip Ogrinc)
- Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
- Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planinšek)
- Zlatokopi (Josef Spillman)

(Vezava nekaterih knjig je od izdajanja nekoliko izkazana.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR!
Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da Vam moremo postreči.

KNJIGARNA Glas Naroda
216 WEST 18th STREET NEW YORK

ohranjeno je bilo še meso in kri. Tisočletja so te plemenite živali v taki prirodni olednitvi nedotaknjeno stali, kakor da čakaajo svojih gospodarjev, ki jih nikoli ni bilo. Mogoče je tudi jezdece zalotil isti konec, in učenjak je raziskoval dalje, vendar ni našel nobenega oledenega človeka.